

Jaarverslag 2021

Onderhoud toren Jelsum

Inhoud

- 1. Inleiding**
- 2. Doelstelling**
- 3. Bestuur**
- 4. Wat is er gerealiseerd en waar gaan we ons op richten?**
- 5. Molen de Hoop**
- 6. Historische bomenkrans Stiens**
- 7. NFLS loods**
- 8. Financieel overzicht 2021**

1. Inleiding

Hierbij het Jaarverslag 2021 van Stichting Monumentenzorg Leeuwarderadeel (SML).

Vorig jaar was de openingszin “2020 zal nog lang in ons geheugen gegrift staan”. Helaas geldt dit evenzeer voor het afgelopen jaar. Ook nu was Covid-19 nog volop aanwezig. De leeftijd van de bestuursleden is dusdanig dat wij allemaal in de categorie kwetsbaar vallen. Gelukkig is de ontwikkeling van het vaccin voorspoedig verlopen en zijn we allemaal gevaccineerd. Helaas betekende dit nog niet het einde van de pandemie. Middels de Delta- en later de Omikron variant waren we opnieuw terug bij af. Nu maar hopen op betere tijden.

Als Stichting Monumenten Leeuwarderadeel hebben wij onze taak, het beheer en onderhoud van de aan ons toevertrouwde kerktorens van Jelsum, Stiens, Feinsum en Hijum, kunnen uitvoeren. Al de geplande werkzaamheden zoals die zijn opgenomen in ons onderhoudsplan als onderdeel van het beleidsplan, zijn uitgevoerd. Volgend jaar loopt het subsidieprogramma voor de torens van Jelsum, Feinsum en Hijum ten einde. Dit betekent dat we begin volgend jaar weer een nieuwe subsidieaanvraag bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed moeten indienen. Om deze reden zijn de voorbereidende werkzaamheden gestart.

Vanwege de Covid-19 maatregelen hebben we een aantal bestuursvergaderingen moeten annuleren. Ook het koepeloverleg met de gemeente heeft niet kunnen plaatsvinden.

Ons bestuur heeft regelmatig overleg met Stichting torenuurwerken. Wij maken regelmatig gebruik van hun kennis. Wij maken ons zorgen om de continuïteit, dit heeft vooral te maken dat de kennisdragers op leeftijd zijn en dat er geen opvolgers zijn.

In mei 2019 is er overleg geweest met de Gemeente Leeuwarden en het bestuur van Stichting Molen de Hoop in Stiens over een mogelijke samenvoeging van deze Stichting met SML. Thans is de molen eigendom van de Gemeente. Na een lange radiostilte heeft in het najaar weer een vervolgoverleg plaatsgevonden.

Vanwege de corona maatregelen hebben we Monumentendag dit jaar niet georganiseerd.

Wij danken bij deze al onze subsidienten voor de jaarlijkse bijdrage.

2. Doelstelling

Op grond van de Statuten Artikel 2 heeft de Stichting ten doel:

De instandhouding van monumenten in de gemeente Leeuwarderadeel beschermd op grond van de Monumentenwet 1988.

- Onderhoud en restauratie rijksmonumenten in juridisch eigendom
- Inventariseren en documenteren in het kader van de bescherming van cultureel erfgoed in de dorpen en het buitengebied van waardevolle gebouwen, dorpsgezichten, tuinen, parken en landschapsbeelden en oude karakteristieke bomen.

Stichting gegevens

De Stichting Monumentenzorg Leeuwarderadeel is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

SML is per 25 mei 2009 door de Belastingdienst aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) met fiscaalnummer 813899561.

Het adres van het secretariaat van de Stichting:

Moundyk 16

9051 AH Stiens

Telefoonnummer: 06 51571235

E-mail: info@stichtingmonumentenzorgleeuwarderadeel.nl

3. Bestuur

Samenstelling

Yme Visser (voorzitter)

Joost Zoethout (penningmeester)

Jouke bij de Leij (secretaris)

Theo Dijkstra (beleidszaken)

Tjeerd Visser (communicatie)

Aantal vergaderingen

We hebben, ondanks Covid-19 maatregelen, toch nog 6 bestuursvergaderingen kunnen organiseren.

4. Wat is er gerealiseerd en waar gaan we ons op richten?

Beleidsplan

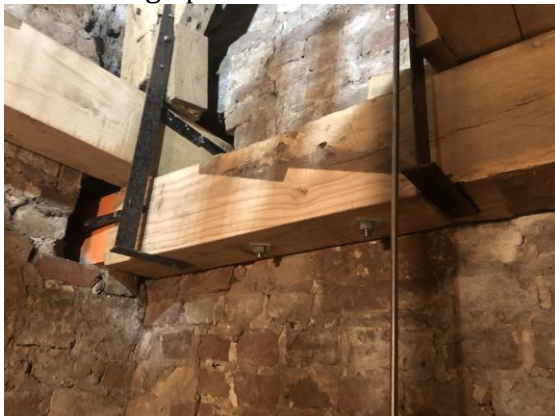
In het Beleidsplan 2018 – 2024, vastgesteld in de bestuursvergadering van oktober 2019, is voor de korte en de lange termijn de richting vastgesteld waar we als Stichting voor willen staan. Uiteraard heeft het beleidsplan ook in 2021 als leidraad gefungeerd voor onze activiteiten.

Website

De website is sinds dit jaar weer volledig actueel. De website is de manier om belangstellenden op de hoogte te stellen en te houden van ons cultureel erfgoed in onze voormalige gemeente. Het komend jaar zal de website meer onder de aandacht worden gebracht.

Toren Jelsum

De onderhoudswerkzaamheden van 2020 zijn in 2021 uitgevoerd als gevolg van drukke werkzaamheden aannemer. De werkzaamheden zijn eind april begin mei uitgevoerd. Dit had helaas als consequentie dat tijdens de herdenking op 4 mei de klokken niet konden luiden.

Er zijn op de diverse zolders balken vervangen. Uiteindelijk zijn dit er meer geworden dan in de planning stond.

Ook is op diverse plekken het voegwerk hersteld.

Toren Stiens

De toren van Stiens is in goede onderhoudsstaat. Dit jaar is op een aantal plaatsen het voegwerk hersteld. Bij inspectie van de bliksembeveiliging is een breuk geconstateerd. Voor de goede werking van de bliksembeveiliging moest dit gerepareerd worden. Hiervoor moest een kraan gebruikt worden met een

grote uitslag. Hierdoor is dit uitgelopen op een onverwachte flinke kostenpost.

Toren Feinsum

Dit jaar is er geen onderhoud aan de toren van Feinsum gepleegd.

Toren Hijum

Ook Hijum stond voor dit jaar in de planning als onderhoudsvrij. Bij inspectie door Monumentenwacht is er geconstateerd dat het dak lekte aan de zijde van het metselwerk. Het voegwerk was afgebrokkeld. Dit is hersteld en betekende een extra kostenpost.

Uurwerken

De uurwerken in bovengenoemde torens zijn allemaal rond de 400 jaar oud en in het afgelopen decennium allemaal gerestaureerd. Alle uurwerken worden weer door gewichten aangedreven zoals het oorspronkelijk was. Afhankelijk van de hoogte van de zolderingen in de torens wordt het gewicht één keer per uur opgehaald of twee keer per etmaal. Tijdens het ophalen van de gewichten moet de slinger niet in beweging zijn omdat dit nadelig is voor een goede werking van het uurwerk. Door de Stichting tot behoud van het Torenuurwerk is daartoe een zogenaamde slingervanger ontworpen. Zoals de naam al zegt vangt dit apparaat de slinger op. Daarna worden de gewichten van het uurwerk en het slaand gedeelte opgehaald. Eenmaal op

hoogte laat de slingervanger de slinger weer los. Het is heel ingenieus maar ook kwetsbaar waardoor regelmatig storingen optreden. Het afgelopen jaar is door de Vellema hier de nodige tijd aan besteedt om deze werking te optimaliseren.

Om het grote publiek ook kennis te

laten maken met deze uurwerken zijn we als Stichting begonnen van al deze uurwerken een video te maken. Een prachtig project. Komende Monumentendag willen we deze video's tonen aan het publiek.

5. Molen de Hoop

Zoals in het Jaarverslag van 2019 stond beschreven is de Gemeente Leeuwarden voornemens de molen over te dragen aan SML. De molenstichting is bereid om samen te werken met de mogelijk toekomstige eigenaar. De molen is een gemeentelijk monument. Er is een nieuwe onderhoudsinspectie opgesteld met hieraan gekoppeld een meerjaren-onderhoudsbegroting. (Dit geldt ook voor de naastliggende schuur waarin een zeilmakerij is gehuisvest). Op basis hiervan zal er een financieel voorstel worden gepresenteerd alsmede een beschrijving hoe de overname wordt gerealiseerd. Uiteindelijk is hier in oktober een vervolg aan gegeven maar de voortgang van dit proces loopt stroef.

6. Historische bomenkrans Stiens

De bomenkrans is eigendom van de Protestantse Gemeente. Deze bomen, geplant in de tweede helft van de 18^e eeuw, zijn met de middeleeuwse toren en het kerkgebouw nauwelijks weg te denken uit het beeld van Stiens. Helaas vormen de bomen een gevaar voor de nabije omgeving als gevolg van achterstallig onderhoud. Dit is voor onze Stichting aanleiding geweest om dit onder de aandacht te brengen van de Protestantse Gemeente. Ook zij onderkennen het probleem maar het snoeiwerk overstijgt het budget dat hiervoor beschikbaar is. Gezamenlijk trekken wij hier in op om dit probleem op te lossen. Wat ons daarbij helpt is dat de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed de samenhang tussen toren en kerk met de begraafplaats hekwerken en bomen alsmede de aanwezige stinzenflora heeft onderkend en daarvoor in juni een beschikking voor heeft afgegeven. Dit betekent dat voor het onderhoud financiën beschikbaar komen waardoor een oplossing dichterbij komt. Het blijkt voor de Protestantse Gemeente Protestantse Gemeente een lastig traject om de benodigde financiële middelen rond te krijgen. Ook het vergunningentraject is moeizaam omdat dit niet eenduidig is weergegeven in het Vergunningendossier van de gemeente. Uiteindelijk is voor beide een oplossing gevonden en wordt er nu gewerkt aan de benodigde vergunning(en). Het snoeien staat ingepland voor 2022.

7. NFLS loods Stiens

De fraai gerestaureerde locomotiefloods (remise) van 1903 diende tot 1928 als stallings- en onderhoudsruimte voor de stoomlocomotieven en wagons van

NL46 RABO 0146 5558 48 – KvK: 01079853

de Noord-Friesche Locaalspoorweg-Maatschappij (NFLS). Zoals bekend valt dit gemeentelijk monument niet onder de verantwoordelijkheid van SML. De NLFS loods maakt onderdeel uit van het nieuwe inbreidingsplan 'Remise'. De woningbouw is inmiddels voltooid. De woningen vormen een geheel van wagons en locomotief. Heel bijzonder.

Inmiddels is de loods in andere handen overgegaan. De nieuwe eigenaar wil in de loods nieuwe wooneenheden realiseren. De toekomst zal uitwijzen of dit reëel is.

8. Financieel overzicht 2021

Toelichting op de jaarstukken 2021

SML heeft het boekjaar 2020 afgesloten met een overschot van € 2.274,83. Vorig jaar bedroeg het overschot € 15.471,37. Het jaarlijks onderhoud van de toren van Jelsum en de reparatie van de bliksembeveiliging van Stiens zijn de grote kostenposten voor dit jaar geweest.

De eerste uitgaven voor een videofilm van de vier torens ad € 4.598,00 kon door sponsering van derden worden betaald.

Het eigen vermogen van de Stichting bedraagt per 31-12-2021 € 21.851,82 volgens bijgaande balans.

Staat van Baten en Lasten over 2021			
Lasten		Baten	
Brand en stormverzekering 4 torens	3.856,06	Sponsoring door derden	4.600,00
W A verzekering	55,08		
Onkosten secretariaat	96,53	Bijdrage beheer Gemeente Lwd	6.000,00
Video film 4 torens	4.598,00		
Hosting web-site	289,67	Idem periodiek onderhoud	15.192,00
Jaarrapportage	113,01		
Abbonementen	230,00	Sim subsidie RCE	7.226,00
Vergoeding 4 vlaggenisten	400,00		
Bankkosten	127,60	Vergoeding Gemeente expertise inhuur	2.602,00
Diverse onkosten	613,25		
Onderhoudskosten toren en uurwerk Jelsum	12.892,11	Donateurs	112,50
Idem toren en uurwerk Stiens	6.428,09		
Idem toren en uurwerk Finkum	1.429,54	Bankrente	6,26
Idem toren en uurwerk Hijum	2.334,99		
<i>Sub-totaal</i>	<i>33.463,93</i>		
Overschot	2.274,83		
Totaal	35.738,76	Totaal	35.738,76

Balans per 31 december 2021			
Activa		Passiva	
Vaste Activa		Eigen Vermogen*	21.851,82
4 torens	p m	Te besteden subsidies	
		R C E Sim	7.226,00
Vlottende activa		Gem Lwd P I P	30.384,00
Subsidie RCE	0,00		
Te vorderen bedragen	0,00	Sponsorverplichting derden	5.400,00
Geldmiddelen			
Rabobank	64.861,82		
Totaal	64.861,82		64.861,82
		* verantwoording eigen vermogen	
		Beginvermogen 01.01.2021	19.576,99
		Overschot 2021	2.274,83
		Eindvermogen 31.12.2021	21.851,82